

Če ni dokazov, jih je treba ustvariti

Italijanska akcija za priključitev Tržaškega ozemlja k Italiji se ni končala z demonstracijami v Trstu in Italiji ter s sklicanjem londonske konference. Njihovi načrti so mnogo obsežnejši. Kakor je bilo že takoj v začetku razvidno, italijanski diplomaciji nikakor ne gre samo za večjo sodelovanje Italije pri upravljanju cone A, temveč je njihov glavni cilj še vedno: prodreti v jugoslovansko cono, londonska konferenca pa naj bi jim pri tem pomagala.

Medtem ko je De Gasperi v rimskem senatu govoril, da ne zahteva ničesar, kar ponižuje Jugoslavijo, kar ji pripada, kar bi moglo predjudicati zaenkrat sodelovanje med obema narodoma, so že njegovi agenti na Tržaškem ozemlju pričeli izvajati zahrbni načrt, ki naj bi diplomatom v Londonu pomagal, da bi lahko čim več izsilili od zahodnih zaveznikov. Da bi se vsa stvar kazala čim bolj neorganizirano in čim bolj verjetna, so že pretekli teden začeli v svojem tisku objavljati poročila o strašnem terorju proti Italijanom v jugoslovanski coni

Zastopniki Nabrežine pri pomočniku generala Wintertona

Trst, 8. aprila. Zastopniki Slovencev iz vseh vasi nabrežinsko-devinske občine in Sv. Križa so bili v nedeljo dopoldne sprejeti v devinskem gradu pri pomočniku odtotnega generala Wintertona, kateremu so izročili protestno spomenico. V njej med drugim poudarjajo, da je Italija že med 25-letnim vladanjem nad primorskimi Slovenci dosledno vodila proti Slovincem potujočevalno in sovražno politiko ter jih zatirala na vseh področjih javnega življenja, sedaj pa se pripravljajo nov napad na pravice Slovencev in obliki pritegnitve Italije k soupravi Tržaškega ozemlja. Prebivalci slovenske narodnosti občine Devin - Nabrežina odločno protestirajo proti temu in zahtevajo, da se prenehajo izigravati določbe mirovne pogodbe in preide k usotvaritvi Tržaškega ozemlja v sporazumu med Jugoslavijo in Italijo.

Nihče ne sme brez nas odločiti o usodi naših bratov na STO

Nove demonstracije v Bosni in Hercegovini zaradi barantanja v Londonu

Sarajevo, 8. apr. V mnogih krajih Bosne in Hercegovine so bile včeraj spet demonstracije zaradi fašističnega divjanja italijanske iredente in poskuvu nekaterih diplomatskih krogov na Zahodu, da bi pritegnili Italijo v upravo cone A.

V Rogatici se je zbralo na protestnem zborovanju nad 4000 ljudi. »Ne bomo dovolili, da bi usodo naših bratov

Po navodilih iz Rima je 27 italijanskih učiteljev zapustilo italijanske šole v jugoslovanski coni STO — 200 staršev italijanskih otrok najostreje obsodilo zahrbno početje italijanskih učiteljev

Tržaškega ozemlja. »Giornale di Trieste« je v soboto 5. aprila pisal o smrtih udarcih, ki so jih zadali Jugoslavlani italijanski šoli, češ da je bilo od začetka šolskega leta 42 italijanskih učiteljev prisiljenih pobežniti, da bi se tako izognili preganjanju. Včeraj je Svet za kulturo in prosveto v koprskem okraju sporočil da je 27 učiteljev italijanskih osnovnih in srednjih šol samovoljno zapustilo svoje mesto, ne da bi obvestili pristojne šolske organe o svoji odločitvi ali komur koli izročili svoje posle.

Igra je več kot jasna. Italijanski diplomatom v Londonu manjka argumentov. S sentimentalnimi frazami, ki so dobre za notranjo uporabo, ne morejo pri zahodnih diplomatih podpreti svojih zahtev. In če argumentov ni, jih je treba ustvariti. Kakor je prej tržaški CLN dajal svojim zaupnikom v coni B navodila, kako naj sabotirajo delo v šoli in razvoj italijanskega kulturnega življenja sploh — kar so obtožili na procesu v Koprju odkrito izpovedali — tako je sedaj taisti CLN po drugih svojih, še ne odkritih zaupnikih organiziral pobež italijanskih učiteljev. Clanki in poročila o terorju proti italijanskemu prebivalstvu v jugoslovanski coni so bili samo priprava, da bi se pokazala bolj verjetna dritev, da so učitelji morali pobežniti, ker so se bali preganjanja.

Italijanski iredentisti so s tem dosegli svoj namen. Smrtni udarec, ki so ga dejansko oni sami zadali italijanski šoli v jugoslovanski coni, so pripisali jugoslovanskim oblastem in njihovim diplomatom v Londonu bodo imeli argumente, ki so jim potrebni. Pri svojem načrtu pa so se le nekoliko vracali. Ko stalno pišejo o neznoznem položaju Italijanov v jugoslovanski coni, so menda pričeli že sami verovati v svoje laži in so popolnoma pozabili, da je v jugoslovanski coni poleg njihovih agentov tudi mnogo Italijanov, ki so drugačnega mnenja kot oni, in ki so zadovoljni s svojo ljudsko oblastjo in katerim se prav nič ne toži po bedi in brezposelnosti v Italiji, ali pa morda še po kakih begunskih taboriščih. In prav ti Italijani so bili prvi, ki so razkrinili

kali načrte rimskih agentov in tržaškega CLN.

Okrog 200 staršev italijanskih otrok iz osnovnih in srednjih šol v Izoli je na roditeljskem sestanku ostro obsodilo zahrbno in izdajalsko početje skupine italijanskih učiteljev, ki so zapustili šolo in odšli iz jugoslovanske cone v Trst. V pismu, ki so ga s sestanka poslali predsedstvu okrožnega odbora istrskega okrožja, italijanski starši poudarjajo, da so italijanski učitelji zapustili šole prav sedaj med londonskimi razgovori, da bi dali tako Italijanski vladi dokaz o dozdevnem preganjanju Italijanov v istrskem okrožju. »Uboji istrski bratje« so tako sami dali po glavi svojim nepoklicanim advokatom, hkrati pa so tudi njihovemu skrbno pripravljenemu argumentu odvzeli vsako veljavo.

Kulturni festival italijanske manjšine

Reka, 8. aprila. Izvršni odbor Italijanske unije za Istro in Reko je sklenil, da bo kulturni festival v Jugoslaviji živčih Italijanov dne 6. julija v Rovinju. Pred festivalom bodo še mestni in okrajni pregledi in pregledi posameznih klubov kulture. Festivala v Rovinju se bodo udeležili tudi Italijani iz jugoslovanske cone STO. Najboljše sekcije klubov kulture ter okrajna in mestna društva bodo nagrajeni.

KOMEMORACIJA NA OPČINAH

Z odločno borbo proti fašizmu se bodo Tržačani oddolžili spominu talcev

Trst, 8. aprila. V nedeljo dopoldne se je velika množica tržaških demokratov poklonila spominu 71 talcev, ki so bili pred osmimi leti ustreljeni na Openskem strelišču.

V spominskem govoru je dr. Danev govoril o dolgi borbi tržačanov in primorskih Slovencev ter poudaril, da kljub ogromnim žrtvam Tržačani niso dosegli svoje svobode. Po kompromisni rešitvi o ustanovitvi Tržaškega ozemlja, rimski imperializem ponovno s pomočjo fašističnih ostankov steguje svoje grabežljive kremplje ne samo po Tržaškem ozemlju, ampak se naprej do Pulja, Reke, Zadra in še dalje. Pozval je vse demokratično prebivalstvo k skupni borbi proti fašizmu in rimskemu imperializmu ter se zahvalil jugoslovanskim narodom in vladi, ki danes najodločneje brani pravice tržaškega prebivalstva. »Če v tej borbi ne bomo popustili,« je nadaljeval, »in jo

tudi dokončno izbojevali, tedaj se bomo na najodločnejši način oddolžili spominu padlih talcev.«

Po komemoraciji na Openskem strelišču je vsa množica v sprevedu odšla na pokopališče, kjer so predstavniki glavnega odbora Zveze partizanov položili vence na grob padlih vojakov Jugoslovanske armade. Na grobu je govoril bivši komandant komande mesta Trsta Franc Stoka, ki je med drugim dejal:

»Ob 11. obletnici pohoda Mussolinijevih fašističnih tolpa na Jugoslavijo, se italijanski imperializem zopet pripravja, da uteti svoje pohlepne želje nad našim ozemljem.« Ko je nato

S pravilno vzgojo zagotovimo našim otrokom sončno in veselo mladost!

Na zasedanju razširjenega plenuma Mestnega odbora AFZ v Ljubljani so se žene v razgovoru največ mudile pri vzgojnih vprašanjih otrok in so ugotovljale, da mora pominiti vzgoja otrok našim ženam bistveno in najvažnejše vprašanje.

Vzgoja otrok je stvar obeh roditeljev, ki pa jo morajo vskladiti z vzgojo družbe, šole in drugih družbenih ustanov. Oblike takega sodelovanja pridejo najbolj do izraza na roditeljskih sestankih, na šolskih svetih, v svetih otroških in mladinskih ustanov. Zelo potrebno je tudi sodelovanje s pionirskimi in mladinskimi organizacijami, zlasti skupna skrb za zdravje razvedrilo otrok, za prirejanje počitniških kolonij in dnevnih letovanj. Za letošnja dnevna letovanja in taborenja država ne bo dala več toliko sredstev kot prejšnja leta, ker dobijo starši pomoč na te naloge pravočasno misliti starši in odbori AFZ, ki naj pripravijo potrebna sredstva za dnevna letovanja s prispevki, s prirejanjem raznih prireditev in s podobnim.

Važno je tudi sodelovanje žena v Društvih prijateljev mladine, katerih glavni namen je splošna skrb za duševni razvoj, za njeno pravilno zdravo izživeljanje. Osnovna naloga društva je zagotoviti pogoje za veselo mladost naših otrok, za njihovo pravilno vzgojo v izvenšolskem času.

Veliko vzgojno delo zadeva organizacijo AFZ pri razčiščevanju odnosa žena do cerkve in klera. Našim ženam je treba s pravičnimi predavanji pojasnjevati in jih poučevati, ne da bi smešili njih verska čustva, da je za otrokov razvoj škodljivo,

če se vzgaja v nazadnjaškem srednjeveškem misticizmu, v dvočelnosti, ki nima nič skupnega z resničnim življenjem. Po ustavi je zagamčena verska soboda, vendar ne smemo pozabiti, da se pod krinko cerkve skrivajo mnogi sovražniki naše socialistične domovine. Pomisliti je treba samo na vlogo Vatikanu v sedanji protijugoslovanski gonji v Trstu in Italiji, na njegovo vlogo ves čas narodnoosvobodilne vojne in še prej proti napredku, proti pravicam revnih, proti pravicam žena in tako dalje. Naše žene ne smejo dopustiti, da bi ti ljudje dajali ton za moralo, v kateri naj se vzgaja naša mladina. Naša socialistična morala se je izoblikovala v narodnoosvobodilnem boju, v ljudski revoluciji. V njej so nove vrednote, bolj človeške in dragocenejše, kot kdaj koli prej v kakih morali.

Naše žene imajo tudi pravico zahtevati od učiteljev, da vzgajajo našo mladino v novem, naprednem socialističnem duhu, da bodo znali ceniti, ljubiti in spoštovati domovino, utrjevati bratstvo in enotnost naših narodov, saj so naši otroci tisti, ki bodo za nami razvijali in utrjevali socializem dalje. Zato ni vseeno, o čem razpravljajo žene na roditeljskih sestankih, na sejah otroških svetov in tako dalje.

Tudi dolžnost sindikalnih organizacij v ustanovah in podjetjih bi bila posvetiti več skrbi zaposleni mladini v vseh teh vprašanjih, zlasti pa se vprašujejo njene osebne morale. Ugotovljeno je, da je vprašanje osebne morale kritično predvsem tam, kjer se zanj ne zanimajo niti starši, niti sindikalne organizacije. Precej primerov je, da sindikalne organizacije in uprave podjetij rešujejo to vprašanje le z odpušči žena, moške mladine redkokdaj, namesto da bi ga obravnavale z vzgojne strani, tako ženske, kakor moške mladine. Dolžnost vseh je neizprosno boj proti nemoralni in pijančenju.

Lani je bilo rojenih v Ljubljani 2999 otrok, od tega izven zakona 345 otrok. Od nezakonskih otrok je pozakonskih in od očetov priznanih le malo, pozakonskih le 7%, od očetov priznanih pa 4%, skupaj torej le 11%. To dokazuje, da odnosi v večini teh primerov niso predstavljal namena resne zakonske zveze in je to popolna neodgovornost do novorojenega človeka. Težja pa je ugotovitev, da odpade od tega števila rojstev 20% na žene v starosti od 16 do 24 let, 30% pa na žene od 21 do 24 let starosti. Po poklicu je 50% teh mater delavk, 20% nameščenk in 30% ostalih poklicev. Vprašanje vrednotenja zakona in družine je vprašanje vseh, ne samo žena in opozarjajo ti podatki na to, da je treba vprašanje morale naše mladine obravnavati tako v delovnih kolektivih, kakor v organizacijah AFZ in Fronte. Našo mladino je treba uvajati v zdravo izživeljanje v kulturno-prosvetni dejavnosti, v športnih in letovadnih društvih ter ji na ta način zagotoviti sončno in veselo mladost.

Na pobudo žena bo Ljudska uniiverza še ta mesec začela prirediti vrsto zdravstveno-vzgojnih predavanj za starše, zdravstvena predavanja o posameznih obdobjih otrok, o vzgoji pubertetne mladine, o problematičnih otrokih, o spolni vzgoji in tako dalje. Teh predavanj naj bi se ne udeleževale samo matere, temveč oba roditelja in vsi, ki se bavijo z vzgojo otrok in morajo ta vprašanja dobro poznati.

S poslušanjem predavanj, branjem časopisov in z raznimi razgovori med ženami se bodo žene idejno politično izobraževale in bodo pridobile znanje prenašale tudi na svoje domače, v svoje družine, da ne bo v njih več zaostalosti. Tako žene tudi ne bodo mogli več izrabljati razni sovražniki socializma v svoje temne namene, na škodo žena in našega mladega rodu.

Odbora Ljudske skupščine LRS nadaljujeta razpravo o upravno-teritorialni razdelitvi

Odbor za ljudsko oblast in zakonodajni odbor Ljudske skupščine nadaljujeta razpravo o predlogu zakona o razdelitvi Ljudske republike Slovenije na okraje, mesta in občine. Odbora razpravljala po vrsti o posameznih okrajih in sproti o občinah v njihovem območju. Najprej sta razpravljala o mestu Mariboru. Po daljši in živahni razpravi sta sklenila predlagati skupščini, da se predlog vlade spremeni in toliko, da se iz nameravane občine Kamnica izloči naselje Kamnica, iz preostalih naselij pa nastane nova občina Bresternica, ki se priključi okraju Maribor-okolica, medtem ko se nameravana občina Brezje v celoti priključi mestu Mariboru. Soglasno sta oba odbora sprejela vladni predlog glede območja mesta Celja, nakar sta razpravljala o okraju Celje-okolica. V včerajšnjem dopolnjenem zasedanju, ki sta mu izmenoma predsedovala Vlado Krivic in dr. Jože Pokorn, sta odbora končala razpravo o okrajih Cignomelj, Kočevje, Kranj, Gorica in Radovljica ter tudi o občinah v njih območju. Predlagana razdelitev glede teh okrajev, je bila sprejeta brez posebnih sprememb, pri nekaterih občinah pa so bile predlagane posamezne spremembe. Odbora sta popoldne nadaljevala razpravo.

Veleposlanik dr. Vilfan odpotoval v Burmo

New Delhi, 8. aprila. (Tanjug) Jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Jože Vilfan je odpotoval danes iz New Delhija v Rangun, kjer bo izročil predsedniku burmanske unije akreditivna pisma.

Vse ukradene dežele zahtevajo

Fašistično glasilo »Popolo d'Italia« po daljšem presledku spet izlaja

Rim, 8. aprila. (Tanjug). Po daljšem presledku je spet začel izhajati fašistični časopis »Popolo d'Italia«, ki je

omnil borbo in žrtve vojakov Jugoslovanske armade, pri osvobodilnih bojih za Trst, je nadaljeval: »Vsi ste danes skupno z našimi najboljšimi sinovi mrtva straža proti novim osvobodilnim zahtevam italijanskega imperializma. Okrog vas in okrog naših padlih borcev se danes zgrinja vse demokratično prebivalstvo Trsta in okolice. K vam pristopamo kot živ žev v obrambo naše zemlje in obljubo, da se bomo trdno borili proti rimskemu osvajalcu, ki bi ponovno hotel teptati našo kraško zemljo.«

Popoldne so na strelišču organizirali komemoracijo kominformovci, katere pa se je udeležilo le 164 ljudi.

Obsodba partizanov v Lucci se mora razveljaviti

Protest slovenskih novinarjev

MINISTRSTVU ZA ZUNANJE ZADEVE, VLADE FLRJ — BEOGRAD

Slovenski novinarji smo budno spremljali proces proti bivšim partizanom - garibaldincem v Lucci, zato smo bili ves čas obravnave toliko bolj ogorčeni nad načinom, kako se je proces vršil, zlasti pa nad tem, da so prišli pred italijansko sodišče ljudje, ki so v drugi svetovni vojni reševali čast Italije s svojo krvjo v junakiški borbi proti fašizmu, temu največjemu sovražniku človeštva. Zlasti pa so nas ogorčile težke zaporne kazni, na katere jih je sodišče obsodilo, in to za obletnico dneva, ko so nemški in italijanski fašisti napadli Jugoslavijo, in

v dneh, ko italijanski šovinisti hočejo že zopet stegovati svoje grabežljive roke po naši zemlji. Obsodili so tiste, ki so se skupno z Jugoslovansko armado borili za lepšo bodočnost Italije, na drugi strani pa so rehabilitirali Mussolinijeve vojne zločince. Vse to pa je v ostriem nasprotju z mirovno pogodbo z Italijo.

Zato vas prosimo, da podvzamete vse potrebne korake, da se obsodba partizanov-garibaldincem v Lucci razveljavi, ter da o tem zločinu italijanske pravice takoj obvestite Organizacijo združenih narodov, da s svojo avtoriteto prepreči izvršitev te kazni, ki surovo krši mirovno pogodbo z Italijo in tepta osnovne človečanske pravice.

Novinarsko društvo Slovenije

ZVEZI NOVINARJEV — RIM

Slovenski novinarji smo z ogorčenjem sprejeli vest o krivični obsodbi v Lucci. V tej obsodbi vidimo poleg ukrepa zoper razvoj demokratične ideje v Italiji še predvsem sovražni akt proti Jugoslaviji, ki naj poslaba odnose med Jugoslavijo in Italijo. Prepričani smo, da teže demokratični italijanski novinarji k čim boljšim odnosom med italijanskimi in jugoslovanskimi narodi, in zato vas pozivamo, da dvignete svoj glas proti obsodbi v Lucci, ki predstavlja pravi judični zločin. Prepričani smo, da se boste našemu pozivu odzvali, zahtevali razveljavitve sodbe v Lucci in s tem izpolnili svojo novinarsko dolžnost ter prispevali k obrambi demokracije in izboljšanju odnosov med dvema sosednima državama.

Novinarsko društvo Slovenije
Ljubljana, 8. aprila 1952.

Obisk tajnika švedske socialno demokratske stranke

V Beograd je prispel tajnik socialno demokratske stranke Švedske g. Kai E.ork, ki bo ostal v naši državi kot gost komisije za zunanjo politiko pri CK KPJ dva tedna.

FAŠISTOM SVOBODO — JUNAKE V AREST

Predsednik sodišča v Lucci: Prosimo svetovno javnost, naj se ne razburja. Sodili smo po svoji (= fašistični) vesti in prepričanju.

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA

Jutri, 10. aprila, bo ob 20. govoril v dvorani Uniona podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine LRS tov. Iv. Regent: TRST — NAŠE ZAHTEVE IN NAŠE NALOGE

Zadnje vesti

- Beograd, 8. aprila. (Tanjug). Davi je prispel v Beograd Kai Bjork, tajnik socialnodemokratske stranke Švedske. V Jugoslaviji bo ostal dva tedna kot gost komisije CK KPJ za mednarodna vprašanja.
- Paris, 8. aprila. Francoska narodna skupščina je danes sedemkrat s precejšnjo večino izglasovala zaupnico Pinayevi vladi. Skupščina razpravlja o finančnem načrtu vlade.
- Pozno ponoči pa bo glasovanje o dveh najvažnejših točkah vladinega predloga, namreč o desetih milijardah znižanja proračunskih izdatkov in o amnestiji za vse do sedanje davčne utaje. Izid glasovanja, zlasti o zadnjem predlogu, je dvomljiv, ker je socialistična stranka že izjavila, da bo glasovala proti.
- New York, 8. aprila. Danes o polnoči bo stopilo v stavko 650.000 delavcev ameriške jeklarske industrije.
- Fusan, 8. aprila. (UP). V večini krajev Južne Koreje je ukinjeno obsedno stanje, ki je bilo uvedeno, ko je južnokorejska vlada začela z obsežnimi operacijami proti gverilcem. Južnokorejski minister za obrambo je izjavil, da je bilo od decembra lani ubitih ali ujetih 21.051 gverilcev. Računajo, da jih je v planinah Južne Koreje in na bližnjih otokih še okrog 2800.
- Paris, 8. aprila. (AFP). Predsednik ZDA Truman je imenoval ravnatelj urada za vzajemno varnost Williama Draperja za stalnega zastopnika v organizaciji Severnoatlantskega pakta. Ker bo istočasno opravljal obe dolžnosti, ga bo v organizaciji severnoatlantskega pakta nadomeščal Livingston Merchand, ki bo tudi namestnik za politična vprašanja, namestnik za ekonomska vprašanja bo Paul Porter, za vojaška pa Daniel Edwards.

OB KONGRESU EKONOMISTOV V

Jugoslavije

V dneh 11., 12., in 13. aprila bo v Beogradu kongres ekonomistov Jugoslavije. To bo pomembna manifestacija predstavnikov naše ekonomske teorije in prakse, delovno zborovanje delegatov društev ekonomistov iz vse države, ki bodo ustanovili zvezo društev ekonomistov Jugoslavije.

V posameznih ljudskih republikah že več let delujejo društva ekonomistov, tu z večjim, tam z manjšim uspehom. V njih so organizirali ekonomisti predvsem z namenom, da bi se teoretično in praktično izpolnjevali na svojem strokovnem in delovnem področju, da bi znali dati posameznim ekonomskim vprašanjem tudi pravo politično vsebino. Najmočnejše je društvo ekonomistov v LR Srbiji, ki ima v naši prestolnici tudi najugodnejše razvojne pogoje. To društvo se je tudi najuspešneje udeležilo v svojem delu. Najmlajše, komaj ustanovljeno pa je društvo ekonomistov v LR Crni gori.

V naši republiki je bilo ustanovljeno društvo ekonomistov konec oktobra 1950. Državni odbor je deloval v Ljubljani, v tem ko so v posameznih krajih naše ožje domovine izvolili člani odbora podružnic. V poldrugetu letu se je društvo precej razširilo na okrog 600 članov in ljubljanski odbor je zares komaj še zmagoval vodstvo močne organizacije. Zato je na letošnjih občnih zbora društvo izvedlo reorganizacijo. V posameznih krajih, tako tudi v Ljubljani, so bili ustanovljeni področni odbori kot organi samostojnih društev, ki sestavljajo Društvo ekonomistov Slovenije. Leto vodi glavni odbor, katerega sedež je v Ljubljani. Področni odbori so že ustanovljeni v Mariboru, Trbovljah, Ljubljani, Kamniku, Kranju, Radovljici, Vrhniki in Postojni. V kratkem upamo, da bodo tem zglede sledili ekonomisti v Celju, na Jesenicah in v Novem mestu. Nekateri področni odbori so že dostojno pokazali zadovoljive uspehe. V razmeroma majhnem mestu Kamniku so na primer organizirali področno društvo, ki šteje preko petdeset članov in ki ima redna tedenska predavanja iz politične ekonomije. Podobno so tudi v Trbovljah organizirali več predavanj. Najzanimivejša so delovali ekonomisti v Ljubljani, kjer je bilo v 17 mesecih 33 predavanj in diskusijskih večerov. Društvene oblike se niso mogle razviti, ker društvo v Ljubljani nima svojih prostorov, koder bi se na primer mogli člani shajati ali kjer bi lahko prebrali ekonomske literaturo in lastni čitalnici. Vendar se ne moremo izgovarjati samo na slabe društvene pogoje, ker so ob njih nekateri področni odbori pokazali zelo majhno aktivnost. Prav gotovo ni razlogov za odlašanje ustanovitve področnih društev v industrijskih središčih

V Sloveniji imamo 39 čebelarstevskih društev

V nedeljo je bil v Ljubljani prvi redni letni občni zbor Zveze čebelarstevskih društev Slovenije. Občnemu zboru je predsedoval predsednik Zveze Maks Krmelj. Iz glavnega poročila na občnem zboru je razvidno, da ima zveza v Sloveniji 39 čebelarstevskih društev, v katerih je vključenih 4485 čebelarjev, dejansko število čebelarjev v Sloveniji pa je mnogo višje.

Med najvažnejše sklepe nedeljskega občnega zbora spada zahteva po uvedbi čebelarstva kot rednega predmeta na osnovnih in drugih šolah, kakor tudi sklep o kolektivnem in obveznem zavarovanju čebel, pri katerih smo samo lani zaradi kuge po uradnih podatkih Državnega zavarovalnega za voda utrpeli nad 1 milijon dinarjev škode. Čebelarji so nadalje sprejeli tudi več sklepov o zboljšanju našega čebelarstva, ki je za naše gospodarstvo še toliko bolj pomembno, če upoštevamo, da smo samo lani prodali v tujem tuzemstvu iz Slovenije 25.000 kg prvovrstnega medu.

Delegati na občnem zboru so tudi z vse ogorčenostjo obsodili sovistično gonjo in Italiji proti Jugoslaviji ter poslali protestna pisma našim voditeljem, v katerih odločno podpirajo stališče našega vodstva do Trsta. Ljubljenci in skrbi za naše brate v Trstu pa so čebelarji pokazali tudi s tem, da so iz fondov svoje Zveze darovali 20.000 din za gradnjo kulturnega doma v Trstu.

Specializacija trgovin v novomeškem okraju

Da bi trgovine čimbolj ustrezale kulturni potrebi in željam kupca, je okrajni ljudski odbor Novo mesto izdelal s prvim aprilom t. l. reorganizacijo trgovinske mreže. V glavnem bodo poslovala štiri trgovska podjetja in sicer: Državno trgovsko podjetje na veliko in malo »Rog«, mestno trgov-

sko podjetje »Servis«, dalje trgovsko podjetje »Izbirca« in podjetje »Prehara«. Poleg tega bo v mestu imelo svoje trgovino s sadjem in zelenjavo trgovsko podjetje združenega sklada in okrajne Zveze kmetijskih združenj in sicer skupno eno poslovalnico. Svoje poslovalnice v mestu bo imela tudi splošna kmetijska zadruga.

Na podeželju so vse poslovalnice bivšega okrajnega magazina postala samostojna trgovska podjetja krajevnega ljudskega odbora. Tako so v vseh večjih krajih sedaj trgovine splošnih kmetijskih združenj in trgovine ljudskih odborov. Medsebojna zdrava konkurenca bo lahko samo pripomogla k boljši in cenejši preskrbi prebivalstva.

V Novem mestu dosedaj še ni bilo zadovoljivo rešeno vprašanje prodajalnih kruha, nova razporeditev pa določuje v mestu tri prodajalne kruha, s čimer bo zadoščeno vsem potrebam. Končno bo dobila bolj primerne in bolj higienske prostore melarkana in sicer na Glavnem trgu, kjer je bila dosedaj otroška restavracija. Kot samostojne trgovine bodo obstajale še naprej poslovalnice Kombinata Borovo, prodajalna čevljarstva »Triglava« in fizikalna trgovina, ki pa se mora prav tako specializirati samo na športne predmete.

Za odkup kmetijskih pridelkov se organizira v Novem mestu bazensko trgovsko podjetje na veliko in malo in sicer za okraje Trebnje, Novo mesto in Črnomelj. To podjetje bo odkupovalo vse »rezeže« kmetijskih pridelkov, obenem pa preskrbelo kmetijske potrebščine, ki so potrebne za boljše obdelavo zemlje in dvig hektarskega donosa. Da bo tudi v najnovem trgovinskem lokalol bolj kulturna, bo te dni vse lokale pregledala posebna komisija in izdala potrebne ukrepe za izboljšanje. (r)

Veliko zanimanje za tečaje v novomeškem okraju

Taliko izobraževalnih tečajev kot v letošnjem letu, po volji še ni bilo v novomeškem okraju. Skoraj vsaka večja vau je imela enega ali več tečajev, v vsem okraju jih je bilo 21. Te je obiskovalo na splošno zelo redno okrog 800 tečajev in tečajnikov. Praktični tečaj je bil povezan s teoretičnim, da so učenci pridobili osnovno znanje tudi iz računanja, blagovnanstva, slovensčine, zgodovine, splošne higiene in podobno. Letošnji izobraževalni tečaj so pokazali, da je ob pravilnem sodelovanju šole, strokovnih delavcev, množičnih organizacij in ljudskega odbora mogoče povsod organizirati vsaj 1 izobraževalni tečaj in da je želja po splošni izobrazbi pri naših delovnih ljudeh zelo velika. Letošnji tečajji so imeli v glavnem gospodinjstvo-kulturni značaj, vendar je tudi za druge povsod dovolj zanimanja.

V marcu so bili tečajji v glavnem zaključeni, ker že nastopa doba spomladanskega dela na polju. Zaključni tečajji s kulturnimi predvnetimi so bili zaključeni v tečajnikov. Praktični tečaj je pokazal, kaj so se tečajniki in tečajnice naučili. V St. Petru je razstavo gospodinjstva tečaja v nedeljo 30. marca obiskalo okrog 1000 ljudi iz okolice, prav tako dobro je bila obiskana kulturna prireditelj iz igrami in pekmem učencem tečaja. Na Dolžnu pod Gorjanci so letos imeli prvi tečaj. Na zaključno prireditev so povabili tudi predstavnik ljudske armade in okrajnega ljudskega odbora, ki so se vabilu radi odzvali. Uspešni tečajji so bili še v Štorkljah, Št. Jerneju, Mirni peči, Kartaljevu, Šmilhelju pri Novem mestu, Dol. Toplicah in drugod.

Letošnje izkušnje pri organizaciji tečajev bodo koristile za bodoče. Povsod je treba omogočiti delovnim ljudem, da se izpopolnijo v splošno izobrazbi, kajti želja za izobrazbo je zlasti velika pri mladini. Marsikdo letos ni mogel priti na tečaj zaradi pomanjkanja prostorov in drugih pripomočkov. Prav to pa nam narekuje, da se v bodoče pripravimo tečajev povsod, če več pazimo in omogočimo mladini, da se lahko udeležijo tečajev, za katerega ima največ veselja. (n)

V Dražgošah bo treba obnoviti še 15 hiš

Usoda junaških Dražgoš, ki jih je okupator požgal in porušil, je znana. Po osvoboditvi je ljudska oblast tudi Dražgošam pomagala, da so začeli obnavljati svoje vase. Za nove stanovanjske hiše, gospodarske stavbe in hleve, za ceste in žago, za zasiloni stanovanjsko barako, ki je dala začasno zavetje ljudem brez strehe, je bilo odobrenih že več milijonov kredita, nakazane mnogo gradbenega materiala in drugega. Ko so v Dražgošah letos imeli občni zbor svoje kmetijske zdruge, so ugotovili, da so vsa ta leta zgradili 33 stanovanjskih hiš, v katerih že stanujejo družine, da je pod streho 14 gospodarskih stavb ter hlevov in da je 11 stanovanjskih hiš dograjenih 60 do 80%. Nadaljevanje teh del čaka Dražgošane letos še več, graditi bo treba celo marsikaj novega, ker 15 okodovancev še vedno čaka na obnovo svojih v vojni porušenih hiš.

Kmetijska zadruga je tudi lani prav vse svoje delo posvetila obnovi vasi. Pomagal sta ji okraj in odbor OF v Kranju, ki sta ji odobrila dve posojili v skupnem znesku nad 850.000 din. Znatna pomoč je bil tudi gradbeni material, ki ga je zadruga dobila po znižanih cenah. Nekaj pa so si Dražgošani pomagali tudi sami, ko so si nakupili material v zamenjavo za les ali pa za izkupček za les, ki so ga navozili člani. Vse leto so doma žgali apno in ga v šestih pečeh pripravili skoraj 15 desetinskih vagonov. Lani so končali tudi zadnja dela na novi cesti v Dražgošah.

Zaradi prehoda na novi gospodarski sistem je imela zadruga lani razne težave, ki jih druge kmetijske zdruge niso poznale. Zdelo se je, da bo obnova kar prenehala. Člani zadruge pa so se ne znašli. Na združeno žago so navozili lesa, ki so ga nato predelali, zamenjali ali prodajali. Zadruga je članom za les odštela le za vsakdanje stroške, ostanek pa jim je vpisala v dobro njihovega obnovitvenega posojila in za plačilo računov pri obnovi.

Obsodba bolgarskih vohunov

Okrožno sodišče v Stipju je obsodilo 5 vohunov, ki jih je organizirala bolgarska obveščevalna služba. Steber vohunske mreže je bil bolgarski državljani Stojan Slavčevski, ki je kmalu na vohunskih in zarotniških tečajih v Bolgariji leta 1950 našel tri pomočnike za izvrševanje vohunskih nalog med bolgarskimi državljani, ki so doma iz naših obmejnih krajev. Stojan Slavčevski in še nekateri drugi obtoženci bolgarski državljani so večkrat prihajali v našo državo, da bi zbirali po špijskem okraju podatke o naših vojaških posadkah in o raznih gospodarskih podjetjih. V svojo vohunsko mrežo so lani vpleli našega državljanca bolgarske narodnosti Smileva, ki jim je predvsem dajal zavetje in jim je tudi pomagal pri pridobivanju podatkov. Stojan Slavčevski je bil obsojen na 15, drugi obtoženci pa na od 5 do 10 let strogega zaporja. Štirje obsojenci, ki so bolgarski državljani, bodo po prestani kazni izgnani v Bolgarijo.

Takih predavanj si želimo še več!

V nedeljo je kmetijska zadruga v Kamniški Bistrici pripravila dobro obiskano kmetijsko predavanje. Okoli 200 poslušalcev je v šoli v Stranah pozorno sledilo zanimivim razlagam inž. Peterle o Republiške zveze kmetijskih društev in Ljubljani, ki je govorila o izobrazbi naših vohunov. Poslušalci so živahno posegeli v razpravo, zlasti glede upravljanja naših planinskih pašnikov in glede nalog, ki čakajo bodoče živinorejce ozkde kmetijskih združenj. V zadnjih letih se je premalo skrbelo za izobrazbo planinskih pašnikov. Planirani odbori posameznih planin bodo povezani v živinorejce obseku. Za združeni bodo za upravo planin izvolili iz svojih vrst najboljša živinorejca, ki bodo skrbeli in gospodarili s skupnimi planinami v korist splošnega napredka živinorejstva v naših krajih. Po predavanju so zavrteli več pomembnih kmetijskih filmov. Podobnih predavanj si želimo še več!

Na koncu se je sestanek razvil v prostorno zborovanje proti tržaki fašistični kolidi, ki z grobimi kršitvami pravice slovenskega ljudstva skuša izžisti kričeno rešitev tržakega vprašanja. Sekretar naše narodne organizacije je obrambno poudaril pomen naše enotnosti v borbi za naše pravice do Trsta. Sestanka je bila poslana predsedstvu vlade LR Slovenije resolucija, v kateri se prebistveno opredeljuje, da je odločno hvaljivo našemu vodstvu za odločno in vztrajno borbo za pravice do Trsta.

Kongres rudarjev Jugoslavije

Letošnji kongres sindikata rudarjev Jugoslavije bo v Ljubljani 28. in 29. aprila. Na kongresu bodo razpravljali tudi o vlogi delavskih svetov in o novem plačnem sistemu v rudarstvu. Na kongresu bodo zastopani delegati vseh rudarskih kolektivov države, kot gostje pa so prijavitveni zastopniki rudarskih sindikatov Anglije in Zahodne Nemčije.

Industrijski boni se lahko uporabijo za nakup konzerviranega sadja in konzerviranih vrtnin

Predsednik zveznega sveta za promet z blagom je v soglasju s finančnim ministrom izdal odredbo, po kateri se na industrijske bone lahko kupujejo naslednje vrtnine: marmelada, džem, pekmez, kompoti, sadni sokovi, etvirano, kupirano, kandirano in sušeno sadje) in konzervirane vrtnine (konzervirane vrtnine, paradiznikova koncentrirana meza, sušena zelenjava, gorčica ter specialitete in delikatese iz vrtnin).

V Splošnem stavbnem podjetju v Ljubljani so izvolili nov delavski svet

Včeraj jutraj je delovni kolektiv Splošnega stavbnega podjetja v Ljubljani izvolil nov delavski svet. Za dan pred volitvami je bilo v podjetju zelo živahno. Na gradbiščih so lepo okrasili 5 volišč. Delavci, zidarji, tesarji in namestitelji so se že v zgodnjih jutranjih urah zbrali pred volišči, tako da so do rednega začrtka dela do 7. ure z volitvami že v glavnem končali. Volišča so tekmovala med seboj. Zmagalo pa je volišče tovarne gradbenih polizdelkov v Mostah. Tu so ob 7.11 že zaključili z volitvami. Včerajšnje volitve v delavski svet so bile svečan praznik za ves delovni kolektiv Splošnega stavbnega podjetja.

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA

V sredo, 9. aprila bo ob 20 v dvorani Doma sindikatov, Miklošičeva cesta, predaval direktor Titovih zavodov »Litosroja« tov. Pecar Franc: »LITOSTROJ — NJEGOV RAZVOJ IN NALOGE« Predavanje bodo spremljale projekcijske slike.

V petek, 11. aprila bo ob 20 v dvorani Doma sindikatov, Miklošičeva cesta, predaval univ. prof. Dr. Lavrič Božidar: »USPOSOBITEV PO POSKODBAH V INDUSTRIJI« Predavanje bodo dopolnjevali angleški film in barvni diapozitiv.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sreda, 9. aprila: Ljubomir, Marija
Četrtek, 10. aprila: Sreča, Mehitida

SPOMINSKI DNEVI
9. IV. 1848. — Deputacija iz Kranjske je dospela na Dunaj, kjer je izročila zahtevo Slovencev.
9. IV. 1821. — Bojen francoski pesnik Charles Baudelaire.
9. IV. 1945. — Partizanske enote napadejo na levem bregu Krke v Malem in Srednjem Lipovcu sovražnika, ki jim je hotel odrezati pot na Rog. Udarni bataljon XV. divizije osvaja postojanko Vinkov vrh in prodira proti Dvoru, od koder je sovražnik v paniki pobegnil.

Zahvala. Preteklo soboto je padeł v Ljubljano najin sin med razposajeno igro z otroki. Uslužbenec drž. železnice Skof iz Klunove ulice 5, oče 4 otrok, se je brez pomišljanja pogajal za že potaplječim sin otrokom in nam ga rešil gotovo smrti. Za njegovo tako pogumno in globoko človeško ravnanje občutiva od njega brezmejno hvaležnost in nepoplačljiv dolg. — Helena in Egon Tomc.

Redna letna skupščina sveta Ribiških združenj LR Slovenije bo v nedeljo, dne 20. aprila v Ljubljani, Miklošičeva cesta, v kletni dvorani hotela Union. Pričetek ob pol 9. uri.

Poverništvo za lok. gospodarstvo OLO Ljubljana okol. obvešča, da je cesta Polhovgradec—Crni vrh za ves tovrni predmet razpravljano, bodo problemični učenci režima univerzi in visoki študijski. Uvodni referat bo imel tov. prof. ing. Alfonz Pirč.

OBVESTILO
Upravni odbor Društva visokoškolskih profesorjev in znanstvenih delavcev v Ljubljani sporoča, da bo v četrtek 10. aprila ob 17.15 diskusijski sestanek naše članstva v zborni dvorani univerze. Predmet razpravljanja bodo problemični učenci režima univerzi in visoki študijski. Uvodni referat bo imel tov. prof. ing. Alfonz Pirč.

Gledališče
DRAMA
Sreda, 8. ob 20: L. N. Tolstoj: Moč teme. Red D.
Četrtek, 10. ob 20: L. N. Tolstoj: Moč teme. Zaključena predstava za LMS

OPERA
Sreda, 9. ob 20: Charpentier: Luiza Red G.

Popusti v letalskem prometu

Po odločbi ravnateljstva Jugoslovanske aerotransporta bodo imeli pravico do 50% popusta pri odhodu na svoj letni dopust vsi člani Zveze sindikatov Jugoslavije, pripadniki JLA in Ljudske milice ter člani kmetijskih delovnih združenj. Popusta so deležni tudi ožji člani njihovih družin. Prav tako imajo pravico do popusta pri letalskem prometu tudi redni študenti univerz in dijaki. Poleg popusta pri svojem odhodu na letni dopust bodo imeli vsi upravičenci, ki imajo tudi polovično vožnjo v železnišnem, rednem in pomorskem prometu, 50% popust še enkrat na leto za vrnitev s svojega dopusta v primeru, če bodo eno vožnjo po železnici zamenjali s potovanjem na kateri koli letalski prosti. (r)

Vreme

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE
Stanje dne 8. aprila ob 7. uri jutraj: Dotok topeškega zraka v zahodno in srednjo Evropo še nadalje ustvarja stabilizacijo lažega vremena v navedenih predelih. Frontalne motnje, ki pritekajo z Atlantika, še ne bodo jutri vplivale na poslabšanje vremena pri nas. — Danes je v Sloveniji pretežno lepo vreme z menjajočo oblačnostjo in najnižjo temperaturo –2°C v Planju.

Napoved za sredo, 9. aprila: Lepo sončno vreme z menjajočo oblačnostjo. Temperatura brez bistvene spremembe. Prevažoval bo severozahodnik.

Ljubljana je dobila TITOVO CESTO

Preimenovali je že 34 drugih ulic, cest in trgov

Včerašnje XI. redno zasedanje ljubljanske mestne skupščine se je začelo z razpravo o družbenem planu LR Slovenije. O tem je poročal podpredsednik MLO tov. Leopold Krese, nakar se je razvila zelo živahna razprava, ki se je udeležilo 17 odbornikov. Posebne pozornosti so bila deležna vprašanja rentabilnosti pri Električni cesti in železnici in v obratih družbene prehrane, večina diskutantov pa je še v podrobnosti analizirala trenutno stanje v obrti in potrebo, da se končno ustvarijo enaki konkurenčni pogoji za socialistični in privatni sektor obrti. O tem bomo še poročali. Skupščina je nato soglasno sprejela resolucijo Predsedstva vlade LR Slovenije, v kateri se je načela popolnoma strinja s predloženim družbenim planom, a daje nekatere konkretne predloge in pripombe z ozirom na njegovo izvajanje na področja našega glavnega mesta.

Sledil je predlog za preimenovanje nekaterih ulic, ki ga je v imenu posebne, v ta namen že pred meseci imenovane komisije podal tov. Pintarič. V tem predlogu, ki predstavlja le prvo etapo, je šlo za 35 ulic, cest oz. trgov,

Pirc zmagal na jubilejnem turnirju

V znanem kolež jubilejnega šahovskega turnirja v Ljubljani je izg. Levčič premagal Mlinarja, Puc Preinitalka, Z. Gabrovskega Kržišnika, Smoljanovića Šiško in Pirc Benedičiča. Remizirala sta Krivec in inž. Siokan. Partija prof. Gabrovske: Bajec ob uri poročila še ni končala.

Prvo mesto je zasedel Pirc z 10 in pol točke, drugi je Puc z 10 točkami, nadaljnji vrstni red udeležencev pa je tale: prof. Gabrovske 8 (1), inž. Levčič 8, Bajec 7 (1), Preinitalka 6, Šiško 5, Siokan 5, Krivec 5, Smoljanovića 5 in pol, Mlinar 5, Z. Gabrovske 4, Benedičič 3 in pol točke.

OBVESTILO

S 1. aprilom 1952 se je Okrajno odkupno podjetje »Rastina—Gorica« Sempeter pri Gorici preimenovalo v Trgovsko podjetje »Vino Gorica« s sedežem v Solkanu. Vse obveze in terjatve preimenovanega podjetja zapodadene do dne 31. marca 1952 vrši »Vino Gorica«. Trgovsko podjetje »Vino Gorica« posluje z odkupom in prodajo vina, likerjev, pive, kisle vode, vseh brezalkoholnih pijač in žganjehov. Trgovsko podjetje »Vino Gorica« Solkan.

PUNTIK — LJUBLJANA

Izognite se nepotrebnemu drenjanju na postajah. Železniki, avionske in pomorske karte za vse smeri dobite v prodajni hiši PUNTIK. 28. aprila množični izlet v Postojnsko jamo. SP-6 n

MALI OGLASI

KRATEK KLAVIR »Stingl«, žensko kolo, moko obroč ter dve odeji prodam tudi za bone. Naslov v ogl. odd. 4524-4
KRASNO ŽENSKO KOLO prodam. Zaloška cesta 21. 4507-4
OTROŠKI TRICIKELJ, lep, nov, prodam. Brivec, — Cankarjevo nabrežje številka 3. 4599-4
PISALNI STROJ kupim. Ponudbe z opisom in cenami stroja poslati na terenični odbor OF Novo mesto, Ljubljana. 4582-6
AVTOPLAŠE vseh dimenzij, kolenske plošče, gumijasto obutev popravilja »Vulkan«, Ljubljana, Zaloška cesta 20. Delavnica odprta od 7 do 18. 4056-2
TAPACIRAN SPORTNI VOZICEK prodam. Vidovdanska 5-11. 4509-4
MOSKO KOLO, italijansko »Bianchi« prodam. Sv. Petra c. 20-1, Pirc. 517-4
GLOBOK OTROŠKI VOZICEK prodam za bone. Naslov v ogl. oddelku. 4586-4
PISALNI STROJ »Remington«, velik pisarniški, ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku. 4553-4
GLOBOK OTROŠKI VOZICEK prodam. Zmitek, Tavčarjeva 10. 4449-4
IZGUBLJEN je bil ženski prstan s svetlim kammom v Sionu ul. v Rio. Ker je to drag spomin, prosim najditelja, da ga vrne vrnariju Liparju ul. 4586-4
»Slovenskega poročevalca« — 10
ETAŽNO STANOVANJE v centru mesta kupim. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Nova stavba«. 4474-7
PREKLICUJEM in obzujem, kar sem zaljubljen govoril o Brodniku Janezu iz Metlica. Zalelet Ivan iz St. Vida v Vrtačju. 4510-11
VEC NAJDENIH šopov starih ključev in otroška očala najdena na gradu, aktivorka se dobi v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. — 11
KUPIM do tisoč starih strešnikov bovrova. Ponudbe pod »Uriep, Komenskega ulica 22«. Naslov v ogl. odd. 4544-5
VELIKO ENOŠBNO STANOVANJE v centru, zamenjam za dvobno. Ponudbe pod »Sončno« na ogl. odd. 4454-9

Umrlj

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je nenadoma umrla naša dobra mamica in žena LENKA VALENAČ — ZABRET. Pogreb bo v sredo 9. aprila ob 16.15 izolenje vasi na pokopališče Sv. Pavel. Zalujoči moti Tone, otroci Tomaž, Matej, Petra in družine Zabret, Parma, Zupan, Valenček, Ažman, Zupan. 2217-a

Umrl je HUBERT ZAVRŠNIK, notar v pokopju Pokopališča smo ga v nedeljo v krškem. Častno so spremljali blagega pokojnika znanci domačini. Prisrčna hvala slovesnemu svetniku Dr. Jakobu Janu za tople besede, gasilski godbi ter pevcom iz Krškega, Leskovca in Vidma za občutno slovo, njim, ki so mu poklonili venec, pa za krasno cvetje. Posebno hvaležni bomo ostali primariju Dr. Juliju Murjugu za plemenito skrb. — Sorodniki.

Dotrpel je 1. aprila na svoji življenjski poti moj ljubljani moti inž. MILAN BUČON. Zalujoča žena Zdenka z otroki.

Javljamo žalostno vest, da je po dolgi boleznici danes umrla naša ljubljana mama, stara mama, prababica, sestra in tetka OLGA RUDEŽ — KOŠLER. Pogreb blage pokojnice bo iz hiše Zalosti v Ribnici štev. 222 na pokopališče v Hrovčah v tople besede, gasilski godbi ter pevcom iz Krškega, Leskovca in Vidma za občutno slovo, njim, ki so mu poklonili venec, pa za krasno cvetje. Posebno hvaležni bomo ostali primariju Dr. Juliju Murjugu za plemenito skrb. — Sorodniki.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da je umrla naša ljubljana mama IVANA SELIGER rojena HOJAN. Pogreb nepoznabo bo v četrtek na Vrhniki. Seligerjev.

Kino

LJUBLJANA UNION: angl. film: »Bel domnik«. Tednik ura za 9.10. stopenj 18.15. MOSKVA: angl. film: »Hotel Sahara«. Tednik. — SLOGA: angleški film: »Sestri«. Tednik. Predstave v obeh kinematografih ob 16.15 in 20.30. Prodaja vstopnic od 15 dalje. — TRIGLAVA: ameriški film: »Sestri iz Bostona«. Tednik. Predstavi ob 18. in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. — SISKA: angl. film: »Hotel Sahara«. Tednik. Predstave ob 16.15 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. JESENICE: italijanski film: »Volk z gore Silas«.

KRANJI STORICE: francoski film: »Polkovnik Chabert«. ura za 9.10. stopenj KAMNIK: ameriški film: »Ljubavna semena«. DOMZALE: ameriški film: »Oklahoma Kid«.

Obvestila

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM
Z odlično gospodarskega sveta LRS št. S-189/32-52 je prešlo Okrajno avtopodjetje »OKAP« Lesce v likvidacijo. Pozivajo se dolžniki, da poravnajo svoje dolgovne in upniki, da prijavijo svoje terjatve do vključno 3. maja 1952. Opozarjajo dolž-

ŠUŠMARSTVO ODKLANJAMO!

Mislím, da o akutni potrebi književnogodovinskega učbenika posebej za naše srednje šole ni treba izgubljati besed. Ministrstvo za znanost in kulturo FLRJ je že pred dobrimi tremi leti sestavilo komisijo, ki naj bi izpeljala organizacijo pisanja takega dela. V treh letih je delo napredovalo, številni jugoslovanski književni zgodovinarji sodelujejo pri njem, dovršeno pa še ni. Učenci so še vedno brez preprostejšega učbenika. Učencev, ki rabijo tako knjigo, je pa na deset tisoče. In s profesorji je seveda prav tako. Po zadnji vojni ni — razen kot rokopolis ladanana knjiga o slovenski književnosti — menda izšlo v tem pogledu pravič. Mogoče je to vzrok, da so nekateri menili, da je bolje kar koli kakor pa nič. Da pa na tako enostaven način prav res ni mogoče napisati literarne zgodovine, tudi za srednje šole, ne boste videli iz oddstavkov ki slede. Nepoklicani so izbrili konjunkturo, in to je žalosten pojav. Zato sem se tudi odločil napisati teh nekaj vrstic.

O dveh književno zgodovinskih priročnikih, ki predstavljata neodgovorno delo

Popovića in še prenekaterega drugega. Nikičev ni razloženo, čemu so v knjigo o jugoslovanski književnosti uvrščeni precej obsejni portreti n. pr. Puškina, Balzaca, Gogolja, Tolstojke in Gorkega. Knjižica torej ne kaže nikakršne enotnosti. Premnog novi in današnji najizrazitejši književni delavci pri nas (srbski, hrvaški in slovenski) niso niti omenjeni.

Knjižica je razdeljena v štiri glavne oddelke: Narodna književnost. Stara književnost, Srednja (!!!) književnost in Nova književnost. Torej res enostavno! Z zadnje poglavje je najobsejnejše (str. 131—387). Kljub posebnemu poglavju Narodna književnost najdemo v Stari književnosti še enkrat posebno podglavje: Stara i narodna književnost. Toda poglejmo, kako je dijakom predstavljen slovenska književnost! V poglavju o narodni književnosti pravzaprav o naši (slovenski) narodni pesmi ni ničesar. V Stari književnosti so v osmemajstih vrsticah omenjeni le brižinski spomeniki. V poglavju Srednja književnost je na nekaj več kakor štirih straneh obdelana reformacija in katoliška reakcija. V poglavju Nova književnost ima Valentin Vodnik dobro stran, Prešeren šest strani, Levstik pet, Askerc dobre tri, Cankar slabe štiri, Zupanciček kaj več kakor štiri in Prežihov Voranc dobri dve strani. Od sodobnih naših književnikov so pa v enem stavku le omenjeni Miško Kranjec, Matej Bor in Kajuh. Tu je vse. Če je to pregled slovenske književnosti, delan po programu, menim, da je treba ta program čimprej in rigorozno spremeniti.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

O tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Kako bomo sprejemali tarifne pravilnike

Izdelava, sprejemanje in potrjevanje tarifnih pravilnikov v podjetjih, ki bodo temelj socialističnemu nagrajevanju v našem gospodarstvu, je izključno stvar organov delavskega samoupravljanja v podjetjih in pristojnih sindikalnih forumov. Po predpisih, ki so izdani v ta namen, izdelujejo osnutke tarifnih pravilnikov upravni odbori (sami ali s pomočjo zaposlenih komisij), sprejemajo jih delavski sveti, potrjujejo pa republikanski odbori sindikatov ustrezne stroke.

Kako se sprejme tarifni pravilnik

Za razpravljanje o tarifnem pravilniku se sklicuje posebno zasedanje delavskega sveta, ki mora biti določeno samo za diskusijo in za sprejemanje pravilnika, ne pa tudi za razpravljanje o drugih vprašanjih. Koristno bo, če sodelujejo pri tem zasedanju tudi zastopniki republiškega odbora sindikata, ki je pooblaščen za potrditev tarifnega pravilnika. Ker se zastopniki republiških odborov ne bodo mogli udeležiti vseh zasedanj, naj jih vabijo samo v podjetja, kjer so posebni problemi in kjer se pojavijo težave v zvezi s sestavo in sprejemanjem pravilnika.

Izdelava osnutka pravilnika

V manjših podjetjih bo izdelal osnutek tarifnega pravilnika upravni odbor sam, v večjih podjetjih pa je potrebna posebna komisija, da bi se čim pravilneje določila delovna mesta in bi se čim ustrežneje postavilo zlasti tarifne postavke, ki so najvažnejši del pravilnika. Jasno je, da bodo morale tudi komisije strokovnjakov delati v najtesnejši povezavi z delovnim kolektivom zlasti z neposredno prizadejanimi delavci in uslužbenci, katerih delovna mesta se obravnavajo in se za ta mesta določajo posamezni elementi oziroma tarifne postavke. Če pri tem se mora pokazati, da sodeluje pri sestavi pravilnika res ves delovni kolektiv.

Na zasedanju poča poročilo o delu pri sestavi tarifnega pravilnika upravni odbor podjetja, ki o ceni dane predloge delavskega kolektiva in obrazložijo, zakaj je neke pripombe upošteval pri dokončni sestavi osnutka, druge pa za vrigel. Razprava o tarifnem pravilniku mora biti izčrpna in vsestranska, kajti tarifni pravilnik bo, kar se tiče določanja in delitve zasluga delovnega kolektiva, zakon za določeno podjetje in se bo lahko spremenil le po posebnem postopku. Ti pogoj so objavljeni za tekoče leto 1952, ko se lahko tarifni pravilnik spremenijo tudi brez posebnih formalnosti, če pride delavski svet do spoznanja, da pravilnik ne ustreza.

Potrđitev tarifnega pravilnika

Ko sprejme delavski svet tarifni pravilnik, ga pošlje upravni odbor podjetja v potrditev višjemu sindikalnemu forumu, to je republikanskemu odboru sindikata dotične stroke. Tarifnem pravilniku mora upravni odbor priložiti tudi dokumentacijo o delovnih mestih in tarifnih postavkah, ki jo je izdelala komisija strokovnjakov oz. jo je izdelal upravni odbor sam. Ta dokumentacija bo republikanskemu odboru sindikata služila za vsklajevanje in primerjanje tarifnih postavk v podjetjih istega pomena in organske sestava na področju republike. Zato je delo republiških odborov sindikatov izredno važno. S tem je poudarjena njih družbena vloga na današnji stopnji našega družbeno-političnega razvoja.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Z osnutkom se mora seznaniti ves kolektiv

Ko izdelala komisija strokovnjakov osnutek tarifnega pravilnika, ga upravni odbor pregleda, izpopolni s svojimi pripombami in ga nato da na vloged vsemu delovnemu kolektivu, da bi ga le-ta lahko tudi v podrobnosti proučil. Po izrečenem predpisu je skrajni rok, v katerem mora upravni odbor seznaniti delovni kolektiv z osnutkom, 8 dni pred zasedanjem delavskega sveta, sklicanim zaradi ravne in sprejema tarifnega pravilnika v podjetju.

Ko dobi upravni odbor pripombe posameznih članov delovnega kolektiva, jih preštedira in po lastni presoji vnese v osnutek pravilnika, ali pa jih odkloni. Pri tem se bo praviloma posvetoval s komisijo strokovnjakov, ki je osnutek sestavila. Mnenje komisije pa je samo posvetovalnega značaja, ker komisija ne odloča.

Vloga sindikatov pri potrjevanju tarifnih pravilnikov je tako poudarjena, da se šteje za neveljavnega vsak tarifni pravilnik, ki ga ni potrdil pristojni sindikalni forum. V primeru, da nastane spor med delavskim svetom in sindikatom glede posameznih določb tarifnega pravilnika oz. tudi glede tarifnega pravilnika v celoti, je treba rešiti spor po posebnem postopku. S.

Caraffa in Costa, kandidata, ki sta imela ob pričetku konklava največ upanja, sta bila razočarana, ker Jima je tiara uhajala, in nista hotela nič slisati o njem. Ostal je nazadnje samo eden, ki se ni mogel odločiti, kateri stranki se naj pridruži. Bil je petindevdesetletni kardinal Gherardo.

Rodrigo Borgia je stal pred njim in mu gledal v lakomno napete kraguljske oči, ki so zrle iz kupa posvaljkanega kože.

Mož je star, je pomislil Rodrigo Borgia, star kakor svet. Ta je že spravil svoj delež pod streho. Kaj bi mu moglo nekaj nadarbin in beneficij še zaleci? Prav nič. Ni vredno, da bi mu jih ponujal. Smejal bi se mi. Nemara da je ljubitelj umetnosti? Čedno sliko — kak kip — Opustil je misel. Temu staremu, polmrtvemu možu je bilo treba objubiti nekaj živega. Zivljenje samo? In kdo je bil življenje samo? Kdo drug kakor mlada žena, mlado deklet. Cvet iz mesa. Nageljnasta usta. Dvojica rok-ovljalik. Na prsih dva popka. Mahnato krilo. Kardinal Borgia je potegnil kardinala Gherarda k sebi in mu šepnil na uho:

Ce mi daste danes v konklavu svoj predragovalnik, bo jutri, kmalu po kosilu...

Nadaljnje besede so se zgubile v Gherardovem nesusu in šele proti koncu stavka so spet zrasle, da jih je bilo slisati: Tako gotovo, kakor mi bog pomagaj.

Starčeve kraguljske oči so blisknile v Borgia.

Izza ustnic, ostrih kakor dva noža, je brilznilo ko pitčiji žvilg: Amea.

IZBIRNE TEKME NAŠIH NAJBOLJŠIH STRELCEV

Mihorko je v dobri formi

V Ljubljani in Beogradu so se v ponedeljek nadaljevale izbirne tekme za sestavo naše državne reprezentance, ki se bo udeležila svetovnega prvenstva v Oslu in olimpijskih iger v Helsinkih. Tako v Beogradu kakor tudi v Ljubljani je slabo vreme precej vplivalo na rezultate, ki bi še vedno potrjujejo odlično formo naših strelcev.

Mitić je zmagal v Marseilleu

Na mednarodnem teniškem turnirju v Marseilleu sta se uspešno uveljavila Jugoslovana Mitić in Palada. V finalu iger posamezno je Mitić premagal Francoza Ducos De La Haillie 6:2, 6:3, prvenstvo moških dvojic pa si je priboril Mitić skupaj s Palado z zmago nad francosko dvojico Ducos De La Haillie-Lemysse 6:1, 6:3.

160 učencev v gospodarstvu na krosu v Mariboru

Sola učencev v gospodarstvu lesne stroke v Mariboru je v ponedeljek priredila pomladanski kros v mestnem parku. Tekmovalnja se je udeležilo 160 učencev. Praga je bila dolga nad 350 m. V finalu se je plaстиro 21 tekmovalcev. Najboljši čas med njimi je dosegel Farazin, ki je pretekel progo v 1.36. Isti učenec je v predteku z 1:05 postavil tudi najboljši čas dneva. Z. R.

Sport v kratkem

V nogometnem prvenstvu Istrskega okruga je po nedeljskih tekmah v vstopni igri s 35 točkami pristožabljel Uragom 26, Aururo 22, Partizanom (Koper) 21, Strunjanom 20 itd.

Ljubljanski Krim je preteklo nedeljo gostoval v Izoli, kjer je izgubil tekmo z domačo enajstorico 0:4. V ponedeljek je Krim odigral drugo tekmo proti najboljšemu moštju iz Kopra Aurori in izgubil z rezultatom 1:0 (0:0). Poročilo pravi, da so Ljubljanci igrali lepo in da so bili s svojo disciplino za zgled tamošnjim moštvom.

V nedeljo je gostoval v Ljubljani mladinsko moštvo Proleterja iz Pule, ki je v Lepi in zanimivi tekmi premagal mladince Krima z rezultatom 4:1 (0:1).

Polfinalna tekma za angeliški pokal med Chelsea in Arsenalom, ki je bila zaradi neodločenega rezultata (1:1) preteklo soboto, v ponedeljek ponovljena, se je končala z zmago Arsenala 3:0 (1:0).

Srečanja avstrijske državne lige v nogometu so prinesla novo presenečenje. Dunajski klub WAC je premagal Austro 3:2 (1:0). Na ta način je Austria sedaj na drugem mestu in ima dve točki manj kot Rapid, ki je pr-magale GAC iz Gradca 6:0 (5:0). Drugi rezultati: Admira-Lask 3:3, Vienna-Kapfenberg 6:3, Wien-Semmering 2:0, Sturm-Wacker 0:0, Sportklub-Blaug-Weiss 1:0.

ŠAH

Jubilejni turnir v Ljubljani

V predzadnjem kolu jubilejnega turnirja v Ljubljani je sirc premagal Smoljanovića, prof. Gabrovšek Sisko, Premlfaln inž. Slovák in Puc inž. Levčič. Remi sta končali partiji Bajec-Križanič in Z. Gabrovšek-Kriviec. Prosta sta bila Benedičić in Milnar. V odlojeni partiji iz VI. kola je Benedičić premagal Milnarja.

Stianje pred zadnjim kolom je: Puc 9 in pol, Puc 9, prof. Gabrovšek 8, Bajec inž. Levčič 7, Kržižič, Premlfak 6, Slovák 5 in pol, Krivic, Milnar, inž. Slovák 5, Smoljanović 4 in pol, Benedičić 3 in pol, Z. Gabrovšek 3. Vsi so bili že po dvakrat prosti.

Kratke šahovske vesti

V tovarni emajlirane posode v Celju je mojster Germek igral simultanko proti 41 nasprotnikom. 27 partij je dobil, 9 izgubil in 5 remiziral.

Mednarodni mojster Stojan Puc je v simultanki proti 40 celjskim šahistom dobil 33 partij, 3 remiziral in 4 izgubil.

Drugotekatornik Cuderman je v simultanki proti 20 pionirjem Titovega doma v Ljubljani beležil 19 zmag in poraz s Kovčičem.

Prof. Ludvik Gabrovšek je v simultanki proti 40 pionirjem in mladincem Doma Ivana Cankarja v Ljubljani dobil 36 partij, 2 remiziral in 1 izgubil.

V Ljutomeru sta na turnirju petokategornihorikov med 17 udeleženci zmagala Ivo Sumak in Franjo Vengust s 13 točkami. Poleg njiju so si četrto kategorijo priborili še Zdravko Petrič, Franc Podkrajšek in Jože Ošterc.

Na brzoturnirju mariborskega Branika je med 15 udeleženci zmagal prof. Janez Muzovič z 11 in pol točk.

V Ptujtu sta na brzoturnirju za marec zasedla prvo mesto Kosmač in Rudolf pred Pernatom, Suncem, Klinarijem itd.

Na moštvenem brzoturnirju Šahovskega društva Fram, ki se ga je udeležilo 8 moštvej, je zmagala »Okolica« pred Framom in Združenimi tvornicami svile.

Z gluhno mladino v Ljubljani je igral simultanko mojster Germek, 27 partij je dobil, 2 izgubil in 1 remiziral.

O'Kelly in Plinik sta iz Budimpešte prispela v Beograd, kjer bosta sodelovala na mednarodnem turnirju, ki se začne 20. t. m.

Velika planina vabi na oddih

Naše lepe Grinotcečevčava dva mogočnastražarja: širokopleča Menina in prostrana Velika planina. Po njih se razprostirajo sočni pašniki. Zlasti za Veliko planino so značilne prikupne planšarske kočje, zgrajene v posebnem slogu. Pravažaprav so te planšarske naselbine razdeljene na tri planine: Gojsko, Malo in Veliko planino.

Končno je še steza od Koplja v Bistriški dolini preko planine Dol na Veliko planino. Ta je malo daljša in bolj strma, približno v treh urah si pa vseeno na vrhu. Na planini Dol se odcepi pot preko Rzenika in Konja na Koroško, torej prav v osrčje Savinjev. Bolj pozabljena je že pot z Dola v dolino Lučke Bele in nato preko Sibja na Koroško. Ta pot je zelo prikladna za tiste, ki si ne upajo čez Konja bodisi zaradi vrtoglavic ali pa zaradi slabega vremena.

Pota so vsa dobro markirana, tako da je nemogoče zaiti. Le ob novopozabljenem snegu je za smučarja boljše, da gre namesto čez Pasje peči, ki so pozimi nekoliko nevarne zaradi plazov, po novi veliki snegu in od tam v prijetnem smuku v Tiho dolino. Tu imaš popolno brezvevje in se lahko v miru predaš bojažojnim žarkom planinskega sonca.

Pravi čar pa dobi Velika planina pozimi, ko je na debelo odeta z belim snegom in nudi tudi izbirčenemu smučarju ves užitek. Lahki donohi omogočajo smučarju vsake starosti in z vsake strani hiter vzpon na zimsko poljane Velike planine. S kamniške postaje te pripelje avtobus do Stahovske, se prične dolin slesaj najbolj uporabljana pot na planino. V dobrini dveh urah premeriš pot mimo Sv. Primoža do planinske postojanke domzaiskega planinskega društva na Mali planini.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Napotimo se kar naprej po dolini Črne do velike tri kilometre dolge žleznice, ki potegne smučci in vso priljago v pičle pote ure na Veliko planino, ti pa jo lahkoh nog ubiraš po novi stezi poleg žleznice v koco na Mali planini.

Tretji dostop na planino je od Jurčka v vasi Krivčevce, preko Podkrajnika na Kisovce in odondod na Malo planino. Od žleznice si na vrhu že v dveh urah počunete hote. Pot je zelo slikovita in po začnem strmcu lagodna. Greš pa lahko tudi od Jurčka preko Rakovega na Gojsko in Malo planino. Ta pot je nemara tudi najprikladnejša za sestop pozimi, kajti vso pot lahko presmučš, ne da bi bilo posebno izvežban smučar.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Stajerci pa imajo naravno in lepo gorsko promonado s sedla Crnice na Veliko planino. Tudi ta pot ni daljša od dveh ur. Je pa najlažja od vseh pristopov. Mimo naselja Kailše, kjer so bile med osvobodilno borbo hude borbe z okupatorjem, prišješ skoraj ravni poti do razločevanja. Tu se priključti steza iz Luč, nakar vodi preko Gojske planine na Veliko planino.

Če to tem, kako so prikazani naši književniki bo zadostovalo, če citiram nekaj odlomkov iz prikaza Prežihovega Voranca, o katerem je zadnja leta toliko pisano tudi v Zagrebu in Beogradu in sestavljalci niso bili v zadregi za literaturo. Rodil se je n. pr. v selu Kotar, »Jamnica je mesto izmedju Pohorja, Karavanki i Slovenske Gorice« (opozrite, točno tako piše!), »godine 1949 objavljena je v srpskem prevodu njegova autobiografska pripovedka »Djurđevak« (torej o teli knjiži, ki bo pravkar izšla v Beogradu že v drugi izdaji, pisci trdijo, da je novela!). In veste kaj so Zupancičeve »Pisane«, »Sto ugank«, »Lahkih nog naokroge« in »Cicibane?« To so zbirke pesama, na kojima se slovenačka deca uče pisati, misliti i osećati. Te pesme znaju sva slovenačka deca napamet. »Točno tako! In kaj počenja naš Ivo Andrić, da pokazem, kako pisci prikazujejo svoje rojake: »Na osnovu oskudnih i površnih podataka on konstruiše divne istorijske pripovetke iz vremena kađa su talent, smelost i lukavost dovodili i održavali ljude na položajima...« Poglejte in smejali se boste.

Zgodaj zjutraj dne 11. avgusta leta 1492, se je okno konklava mahoma odprlo. Rodrigo Borgia je bil kot Aleksander VI. izvoljen za papeža. Aleksander VI. je takoj oznanil, da pokloni Sv. Mariji del Popolo, ki ga je varovala in vodila, novo oltar in orgle.

Ljudstvo je ploskalo. Z blagoslovilnega hodnika je podelil urbi et orbi slovesni blagoslov. Blagoslavljaj mesto, Blagoslavljaj deželo, Blagoslavljaj Italijo, Blagoslavljaj svet.

Ob dveh, po kosilu, ko je zunaj pripekalo avgustovo sonce in so bile v plačji vse oknice spuščene in je vse spalo, je šla Lukrecija Borgia, papeževa hči, po temnih vatikanskih hodnikih, ki so se po njih kod pa kod bilskale zelenkastozlate luči, v robane kardinala Gherarda.

Stopala je mirno, z nežnimi, a čvrstim koraki. Pred vrati se je samo trenutek obotavljala, nato je vstopila, ne da bi potrkala. Prastari kardinal se je vzdignil iz svojega naslanjaca. V čelo mu je planil skrliaten val, ki se je takoj ugnalnil mriški bledici. S težavo je še enkrat vzdignil veke, da bi si ogledal človeško čudo, čudo deklice, ki je stala pred njim.

Samo kratek brokatst plašč si je bila ogrnila, ki ji je segal komaj do kolena.

XIV.

Zgodaj zjutraj dne 11. avgusta leta 1492, se je okno konklava mahoma odprlo. Rodrigo Borgia je bil kot Aleksander VI. izvoljen za papeža. Aleksander VI. je takoj oznanil, da pokloni Sv. Mariji del Popolo, ki ga je varovala in vodila, novo oltar in orgle.

Ljudstvo je ploskalo. Z blagoslovilnega hodnika je podelil urbi et orbi slovesni blagoslov. Blagoslavljaj mesto, Blagoslavljaj deželo, Blagoslavljaj Italijo, Blagoslavljaj svet.

Ob dveh, po kosilu, ko je zunaj pripekalo avgustovo sonce in so bile v plačji vse oknice spuščene in je vse spalo, je šla Lukrecija Borgia, papeževa hči, po temnih vatikanskih hodnikih, ki so se po njih kod pa kod bilskale zelenkastozlate luči, v robane kardinala Gherarda.

Stopala je mirno, z nežnimi, a čvrstim koraki. Pred vrati se je samo trenutek obotavljala, nato je vstopila, ne da bi potrkala. Prastari kardinal se je vzdignil iz svojega naslanjaca. V čelo mu je planil skrliaten val, ki se je takoj ugnalnil mriški bledici. S težavo je še enkrat vzdignil veke, da bi si ogledal človeško čudo, čudo deklice, ki je stala pred njim.

Samo kratek brokatst plašč si je bila ogrnila, ki ji je segal komaj do kolena.

Razgrnila ga je in naga obstala pred njim. Na, tu je cvetela, najljepši cvet narave: cvetka Zena. Nageljnasta usta. In prsih dva popka. Mahnato krilo.

POSLOVENIL VLADIMIR LEVSTIK

Rodrigo Borgia začne biti pozoren. Siskit je mož, ki ni več bog si ga vedi kako natančen zastran cerkvene plati papeštva. Cisto političen pečat mu daje. Z dozdevno zaspanimi očmi gleda Rodrigo Borgia okrog sebe: ozira se po tovarših kardinalih, ki bi mu mogli pomagati.

Temu stori to, onemu ono za ljubov: podari mu biser, perzijsko preprogo ali nadarbinu, obljubi mu pa še tisočkrat več.

Ta Innocencij VIII., haha, menda pač ne bo vekomaž Zivel! Klavrn, strahopeten psitček je, ali zato kaže, kako je treba. Odvezo in odpušcanje daje še za umor in uboj, samo da plačš primerno pristojbino.

Umre. Rodrigo stoji ob njegovj smrtini postelji in čuti, da je njegov čas prišel. Zatisne mu oči.

Visoko se zravnna, ko gre od mrtvega. Vsem se zdi, kakor da je mahoma zrasel. Ogenj mu srši iz oči.

Konklave se prične. Rodrigo Borgia je Spanec. Večina laških kardinalov meni, da se tiara spodobi Italijanu Ti so proti stujcju.

Podoba je, da leži odločitev med kardinalom Costo in kardinalom Caffarom. Nekaj stav je sklenjenih nanju. Tudi Borgia je dal pod rolo skleniti visoke stave. Sam nase.

Zlat, iz črne ozadja, je mahoma stopil Borgia na plan. Od kardinala do kardinala hodil in nosi na rokavh vsa bogavstva sveta, pripravljjen, da jih razsuje mednje. Veliki zapeljiv je. Vodi jih na grice okrog Rima in jim kaže Rim, jim kaže Italijo, jim kaže svet.

Ti, Orsini, dobiš cartagensko škofijo. Ti, Colonna, opatiško subiaško. Sa'velli, prijatelj moj, tebi se spodobi Civitã Castellana in škofija Majorca. Skofija Pamplona, razkošna kakor njeno ime, je prihranjena tebi, Pallavicini. Riario, Sanceverino: vsi pridete vsak do svojega! Ti, Ascenio Sforza, ki si najplemenitejši, najvplivnejši in najvrednejši: z zlatom in milostjo te obujem — kadar bo tiara krasila tvojo glavo. Mojo lastno palačo dobiš, moje dobičkanosno in zložno podkancelarsko službo, škofijo erlenuško, ki ti bo donasala vsaj 10.000 zlatnikov — in mnogo drugih beneficij —

Tako je hodil B